

Tornio

Hyvinvointikertomus 2025

SISÄLLYS

- Valtuustokauden 2025 hyvinvointityön tavoitteet ja kehittämiskohteet Tornion hyvinvointi- ja turvallisuusohjelmassa
- Hyvinvointitilanteen kehitys
- Toimialojen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteiden mukaiset toimenpiteet 2025
- Johtopäätökset

Vuosittainen hyvinvointikertomustyö kertoo torniolaisten hyvinvointitilanteen kehityksestä ja toimialojen käytännön työstä sen edistämiseksi

Valtuustokaudelle 2021-2025 hyvinvointityön tavoitteiksi ja kehittämiskohteiksi on Tornion hyvinvointi- ja turvallisuusohjelmassa asetettu:

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät elintavat ja toiminta

1. Perheiden elintapojen tuki
2. Syrjäytymisen ehkäisy
3. Elintapasairauksien ehkäisy

Kokemus osallisuudesta hyvinvoinnin tukena

1. Lasten ja nuorten arjen osallisuustilaisuudet
2. Neuvostojen vahvempi rooli hyvinvointityössä
3. Urheiluseurojen osallistaminen esim. seuraparlamentti
4. Ennakkovaikutusten arviointi osana päätöksentekoa

Omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustavat, viihtyisät ja turvalliset elin- ja toimintaympäristöt

1. Kaikenikäisille soveltuvat ja turvalliset liikuntapaikat ja -reitit
2. Kulttuurihyvinvoinnin näkyvä rooli
3. Ikääntyneiden asumisturvallisuus
4. Ehkäisevä päihdetyö
5. Toimintaympäristöjen esteettömyys ja esteettisyys

Hyvinvointitilanne

Hyvinvointitilanteen kehitys

Lapset ja nuoret

Meillä menee hyvin 2025 (2023)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista

9 %, (13 %)
Koko maa 9 %

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

21 %, (27 %)
Koko maa 22 %

Humalassa väh. kerran kuukaudessa olevien osuus kaikilla opintoasteilla vähentynyt edelleen tai pysynyt samana

8.-9. lk 7 % (9%)
Lukion 1. ja 2. vuoden opisk. 4% (13%)

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

6 %, (11 %)
Koko maa 8 %

Meillä on parannettavaa 2025 (2023)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

8 %, (5 %)
Koko maa 8 %

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

27 %, (28 %)
Koko maa 29 %

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, amm.oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

20% (17%)
Koko maa 19%

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, 8. ja 9. luokan tytöistä

21% (15%)
Koko maa

Tyytyväisiä elämäänsä 8.-9.lk

69 % (64 %)
Koko maa 68% %

- Alakouluikäisistä (7%) sekä yläkouluikäisistä 16 %, kasvava osuus ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä.
- Huolestuttavan moni koululainen ilmoittaa kokeneensa fyysistä tai psyykkistä väkivaltaa vanhempien tai huolta pitävien taholta.
- Yläkouluikäisten laittomien huumeiden ainakin kerran kokeilleiden määrä laskenut, kokeilujen määrä kasvanut ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla.
- Ahdistuneisuus lisääntynyt hieman ammatillisen oppilaitos oppilailla. Lukiolaisilla ja yläasteikäisillä myös noin 20 % luokkaa. Tyttöillä yleisempää

Työikäiset ja ikääntyneet

Meillä menee hyvin 2025 (2023-2024)

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) % 15-64-v. osuus hieman noussut 3,5 % (3,2%), ollen koko maan keskiarvoa matalampi (5,3%)	Toimeentulotuen tarve työikäisillä noussut hieman mutta pysyen alle 2021 vuoden tason	Ikääntyneet tuntevat elämänlaatunsa kohtuulliseksi Lapissa, mutta yli 75-v. usein alhaisemmaksi kuin muu väestö.	75 vuotta täyttäneiden kotona asuminen pysynyt suunnilleen samalla tasolla viime vuodet, 91%. Koko maa 93,1%		
---	--	---	---	--	--

Meillä on parannettavaa 2025 (2023-2024)

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 7.4 %, (7,0 %) Koko maa 5,8%	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat/1000 asukasta 30,6 % (31,4%) Hieman laskenut, mutta ollen edelleen melko korkea.	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä 402,7 447,5 (2024) Koko maa 317,5	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden määrä kääntynyt nousuun vuonna 2024
---	---	---	--

Koko väestö, osallisuus ja turvallisuus

Meillä menee hyvin

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä 19,5 % (2024), 19,1 % (2023). Lappia ja koko maata suurempi, muita verrokkikuntia pienempi

Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta laskussa jo pitkään, osuus verrokkikuntien pienin

Rikoksista syylliseksi epäilty 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä 49,6 (2025), 202,3 (2023), Luku verrokkikuntia huomattavasti matalampi sekä koko maan keskiarvoa.

Meillä on parannettavaa

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus aikuisväestöstä suurempi Lapissa kuin koko maassa keskimäärin

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 10 000 as. 2,6 / 1000 as. (2,1 / 1000 as.) nousussa hieman edellisvuoteen verrattuna. Koko maa 1,2 / 1000 as.

Henkeen ja terveyteen liittyvät, poliisin tietoon tulleet rikokset lisääntyneet. 9,7 / 1000 as. (7,3 / 1000 as.) Koko maa 8,82 / 1000 as.

Torniolaisten koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajakset / 10 000 asukasta 180,1 (2024), 159,5 (2023)

Hyvinvointitilanteen ja tehdyn työn arviointi

THL :n **TEA-viisari** (terveyden edistämisen aktiivisuus) on keino arvioida kuntien kykyä integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnan perustoimintaan.

HYTE-kerroin: kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Laskennassa käytetään TEA – viisarikyselyiden prosessi-indikaattoreita (15) ja työn tuloksia mittaavia tulosindikaattoreita (5).

TEA –viisaripisteet 2024	Tornio	Koko maa
Kaikki sektorit	70	72
Kuntajohto	72	87
Perusopetus	57	66
Lukiokoulutus	63	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	72	69
Kulttuuri	84	77

Kuntajohdon osalta päätösten ennakoarvioinnissa pisteet jäävät alhaisiksi kuntajohdon osalta. Kuntalaisia osallistavan toiminnan pisteet jäävät kuntien vertailussa huomattavasti muuta maata matalammiksi. Myös voimavara pisteet eli avustusten määrä jää alle koko maan keskiarvon.

Kulttuuripalveluissa edustamme TEA-vertailussa hyvää tasoa, pisteet ovat paremmat kuin maan kesitaso. Liikunnan tuloksissa Tornio erottuu positiivisesti liikuntapaikkojen ja harjoitusvuoromaksujen osalta, vaikka kokonaispistemäärä jää selvästi alle koko maan tason. Liikunnan pisteissä jäämme mm liikunnan ja ulkoilun käyttökustannuksissa maan tasosta selvästi. Perusopetuksen tulosta parantaisi koulupäivän aikaisen liikkumisen sekä huoltajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen Myös koulujen yhteiset, sovitut seurantakäytännöt mm. fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi, seksuaalisen häirinnän tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

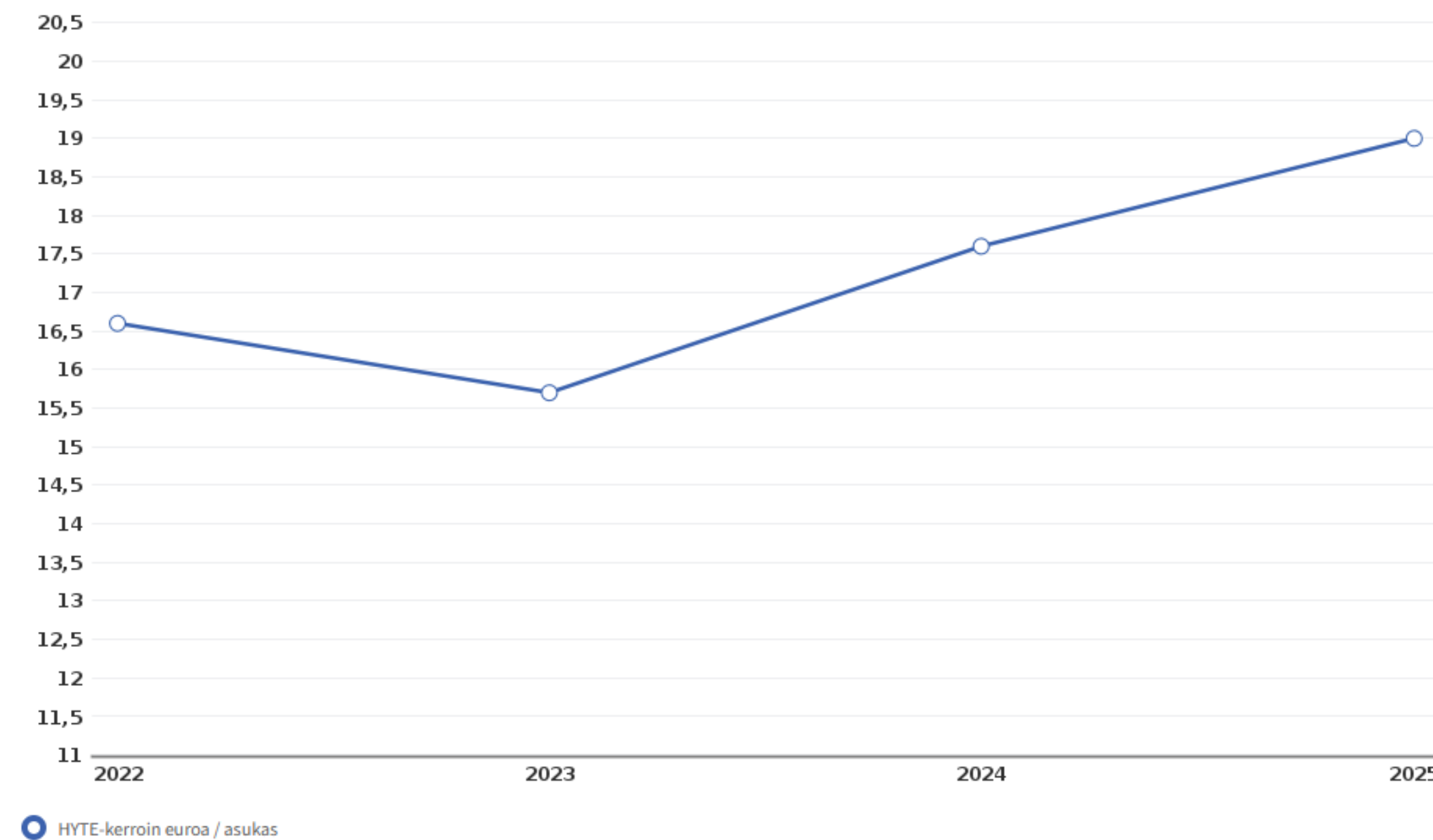
Tornion HYTE-kerroin

Kertoimen laskennassa käytettävät prosessi-indikaattoritiedot kerätään edellä kuvatuilla TEA-viisarikyselyillä kunnan liikunta-, kulttuuri- ja perusopetuksen sektoreilta sekä kuntajohdosta. Tulosindikaattoritiedot kerätään terveydenhuollon ja työllisyystilastoista sekä kouluterveyskyselyistä.

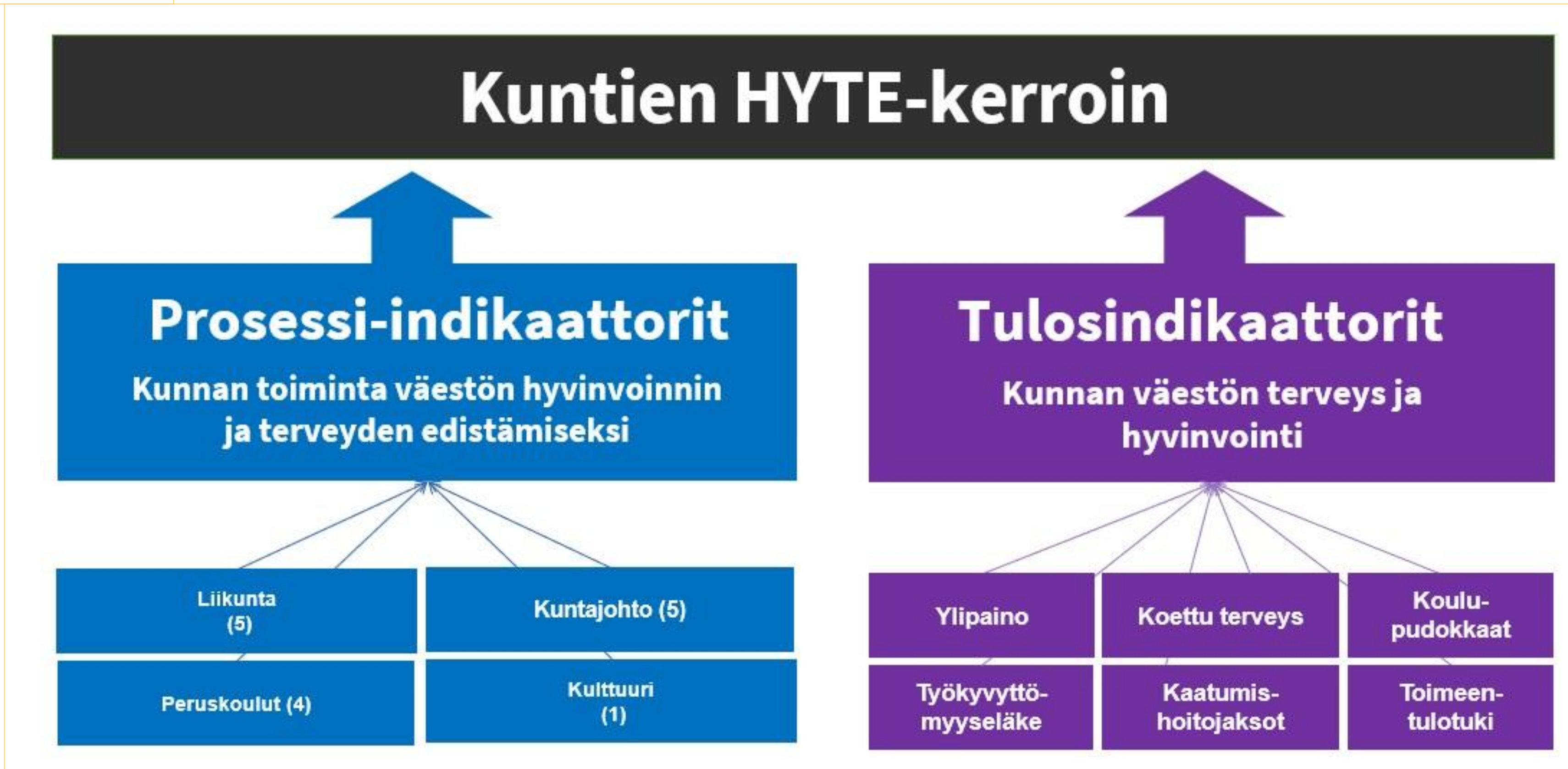
HYTE –kertoimeen perustuva valtionosuuden lisäosa on noussut 17,6 €/sta/as. 19 €/oon/as. vuosien 2024 – 2025 välillä, ja pyritty ottamaan käyttöön toimintatapoja, jotka parantavat hyte-kerrointa.

HYTE-kerroin euroa / asukas

info ind. 5341 Alue: Tornio Sukupuoli: Yhteensä

HYTE-kerroin indikaattorit

Tornio TOP10 TEA-viisaritietojen perusteella

Kuntajohto: Tornio 2025

Vahvuudet

	Vastaus	Kehittämiskohteet	Vastaus
<u>Paikallinen turvallisuussuunnitelma: Käsitelty johtoryhmässä</u>	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä	Johtoryhmä seuraa: Asukkaiden koettu osallisuus	Ei
<u>Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma</u>	Kyllä, osana laajempaa kokonaisuutta	Kestävyystavoitteet: Monikulttuurisuuden tukeminen	Ei
Johtamisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä: Järjestöyhteistyön koordinaattori	Kyllä	Kestävyystavoitteet: Eriarvoisuutta vähentävä kaavoitus	Ei
<u>Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma</u>	Kyllä, osana laajempaa kokonaisuutta	Palveluiden suunnittelu: Hyödynnetään kokemusasiantuntijoita	Ei
Valtuustolle raportoitu: Terveystilaa	Kyllä	Päätösten ennakoarviointi käytössä: Ennakoarvioinnin käyttöönottamisesta tehty päätös	Ei
Johtoryhmä seuraa: Terveystilaa	Kyllä	Päätösten ennakoarviointi käytössä: Kirjallinen toimintaohje	Ei
Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi: Lapset ja nuoret	Kyllä, laadittu tarkemmat toimenpiteet	Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi: Ikäntyneet	Ei
Toimenpiteet terveyserojen kaventamiseksi: Kirjattu talous- ja toimintasuunnitelmaan	Kyllä	Palveluiden suunnittelu: Mahdollisuus vaikuttaa lautakuntapäätösten valmisteluun verkossa	Ei
Palveluiden suunnittelu: Mahdollisuus osallistua kunnan talouden suunnitteluun	Kyllä	Kuntalaisfoorumeja: Lasten kyselytunti	Ei
Arviointikertomus: Arvioitu hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista	<u>Kyllä</u>	Kuntalaisfoorumeja: Lapsiparlamentti tai vastaava	Ei

Tornio TOP10 TEA-viisaritietojen perusteella

Kulttuuri: Tornio 2025

Vahvuudet

	Vastaus
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä: Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi: Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla (OKM 2023:28)	Esitelty ja keskusteltu
Esittely johtoryhmälle: Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Kyllä
Esittely johtoryhmälle: Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Kyllä
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä: Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030 (VM 2023)	Esitelty ja keskusteltu
Lähiöiden ja kylien huomiointi: Järjestämällä kuljetuksia kulttuuripalveluihin	Kyllä
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi: Kaikukortti, Kimmoke tms.	Kyllä
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa: Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Kyllä
Esittely luottamushenkilöille: Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Kyllä
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa: Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Kyllä
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä: Peruspalvelujen saatavuuden arviointi 2023: Kuntien kulttuuritoiminta ja Lukutaitostrategia ja lukemisen edistäminen yleisten kirjastojen toiminnassa	Esitelty ja keskusteltu

Kehittämiskohteet

	Vastaus
Kirjastotilastot: Fyysiset kirjastokäynnit/asukas	4,4 käyntiä/asukas
Kulttuurin edistäminen strategioissa: Kulttuurihyvinvointisuunnitelma	Ei
Päätösten vaikutusten ennakoarviointi: Kulttuuriviranhaltijat osallistuneet	Ei
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi: Taiteen perusopetusta maksutta tai alennuksella	Ei
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi: Vapaaoppilaspaiikka	Ei
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi: Kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa	Ei
Kirjastotilastot: Lainaajia, % asukkaista	24 %
Kirjastotilastot: Kirjastoaineistokulut/asukasluku	5,3 €/asukas
Taloustiedot: Asiakaspalvelujen ostot ja avustukset	8,2 €/asukas
Kirjastotilastot: Yleisten kirjastojen saatavuus	84 %

Tornio TOP10 TEA-viisaritietojen perusteella

Perusopetus: Tornio 2025

Vahvuudet

	Vastaus
Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet: Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy ja sovittelu	Toteutuu hyvin
Huoltajien vaikutusmahdollisuudet: Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy ja sovittelu	Toteutuu vaihtelevasti
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta: Oppilaiden välinen seksuaalinen häirintä	Toteutuu hyvin
Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet: Vertaistoiminnan suunnittelu	Toteutuu hyvin
Koulunkäyntiavustajien/-ohjaajien henkilöstömitoitus: Koulunkäyntiavustajan/-ohjaajan työpanos/100 oppilasta	Toteutuu hyvin
Kouluruokailun toteuttaminen: Kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisestä noudatettu	Paljon kehitettävää
Viimeisimmän kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksen sisällöt: Kouluruokailun järjestelyt (tilat, ajoitukset, ruuan riittävyys ja laatu ym.)	Toteutuu hyvin
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Koulun pihan kehittäminen liikkumiseen innostavaksi, houkuttelevaksi lähiliikuntapaikaksi	Kyllä
Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet: Järjestyssääntöjen laatiminen	Kyllä
Viimeisimmän kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksen sisällöt: Muita kouluyhteisön hyvinvointiin liittyviä asioita	Toteutuu vaihtelevasti

Kehittämiskohteet

	Vastaus
Oppilashuoltoryhmän kokoonpano: Psykologi	Ei
Vanhempainyhdistys- ja tukioppilastoiminta: Vanhempainyhdistys tai vastaava	Toteutuu vaihtelevasti
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Pitkät liikuntavälitunnit	Toteutuu vaihtelevasti
Koulun psykologimitoitus 780: Koulupsykologin työpanos/100 oppilasta	Paljon kehitettävää
Häirinnän ja väkivallan ehkäisy: Seksuaalisen häirinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen	Toteutuu vaihtelevasti
Tupakka- ja nikotiiniutuotteiden ja päihteidenkäytön seuranta: Huumeiden käyttöepäily/tarjonta koulussa	Toteutuu vaihtelevasti
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Sisäliikuntatilojen hyödyntäminen liikuntatuntien ulkopuolella koulupäivän aikana	Toteutuu vaihtelevasti
Huoltajien vaikutusmahdollisuudet: Koulun toiminnan arviointi	Toteutuu vaihtelevasti
Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet: Ryhmyttämisen toimintatapojen suunnittelu	Toteutuu vaihtelevasti
Kouluruokailun toteuttaminen: Opetussuunnitelmassa kuvattu yhteistyö vanhempien kanssa	Ei

Tornio TOP10 TEA-viisaritietojen perusteella

Liikunta: Tornio 2024

Vahvuudet

Liikuntapaikkojen käyttövuorot: Toiseen kuntaan rekisteröidyn yhdistyksen käyttövuorojen haku samoilla ehdoilla paikallisten yhdistysten kanssa	Kyllä
Liikuntapaikat: Kunnan kuntosalit /1000 asukasta	4 kpl
Liikuntapaikat: Liikuntapaikat yhteensä /1000 asukasta	175 kpl
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa: Liikuntaneuvonta yhdyspinnoilla – ohjeistus sote-uudistuksen valmisteluun ja toimeenpanoon	Esitelty ja keskusteltu
Liikuntapaikat: Kunnan vesiliikuntatilat, allaspinta-ala m2/1000 asukasta	681 m2
Hyvinvointikertomus: Kuvaus soveltavien liikuntapalveluiden käytöstä	Kyllä
Esittely luottamushenkilöille: Työikäisten liikunta-aktiivisuutta	Kyllä
Yhteistoiminta: Seurojen edustajien asiantuntijaelin	Kyllä
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä: Liikuntaneuvonta yhdyspinnoilla – ohjeistus sote-uudistuksen valmisteluun ja toimeenpanoon	Esitelty ja keskusteltu
Osallistuva budjetointi: Pienvälinehankintoja	Kyllä

Vastaus

Kehittämiskohteet

Vastaus

Liikenteen määrän seuranta: Luonnossa liikkumista (reitit, ladut tms.)	Ei
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa: Liikuntaneuvonnan toteutuminen ja kävijämäärät	Ei
Ympäristöjohtaminen: Liikuntapaikkojen kunnossapitoon tarvittavien koneiden ja laitteiden hankinnoissa painotettu elinkaariajattelua ja uusiutuvia energianlähteitä käyttäviä vaihtoehtoja	Ei
Liikkumisryhmiä: Opiskelun ulkopuolella oleville nuorille	Ei tietoa
Liikkumisryhmiä: Painonhallintaa tarvitseville	Ei tietoa
Liikunnan edistäminen strategioissa: Liikunnan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma	Ei
Esittely luottamushenkilöille: Liikuntaseuratoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten suhteellista osuutta	Ei
Hyvinvointikertomus: Kuvaus liikuntaneuvonnan toteutumisesta	Ei
Liikkumisryhmiä: Työttömille	Ei
Ympäristöjohtaminen: Polttoainehankinnoissa suosittu ympäristöystävällisiä aineita	Ei

Tornio TOP10 TEA-viisaritietojen perusteella

Lukiokoulutus: Tornio 2024

Vahvuudet

	Vastaus
Toimintamallit: Istumisen vähentämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Opiskeluterveydenhuollon kanssa tehdään yhteistyötä opiskelijoiden liikkumisen edistämiseksi	Kyllä
Vanhempainyhdistys- ja opiskelijakuntatoiminta: Kaikille avoimet keskustelutilaisuudet	Vuosittain tai jatkuvasti
Ruokailuun osallistumisen seuranta: Seuraamalla kattavuutta	Kyllä
Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet: Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy ja sovittelu	Kyllä
Tupakka- ja nikotiinituotteiden ja päihteidenkäytön seuranta: Huumeiden käyttöepäily/tarjonta oppilaitoksessa	Vuosittain tai jatkuvasti
Poissaolot: Yhteinen käytäntö keskeyttämisen syiden seurannasta	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä
Tupakka- ja nikotiinituotteiden ja päihteidenkäytön ehkäisy: Puuttuminen henkilöstön tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön oppilaitoksen alueella	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä
Kuraattorin henkilöstömitoitus (1146/2021): Kuraattorin työpanos/100 opiskelijaa	Suositus toteutuu
Terveystenhoitajamitoitus (STM 2021): Terveystenhoitajan työpanos/100 opiskelijaa	Suositus toteutuu

Kehittämiskohteet

	Vastaus
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi: Oppilaitoksen henkilöstölle	Ei
Kurinpitotoimien ja ojentamisen seuranta: Opiskelijan tavaroiden tarkastaminen	Ei lainkaan
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi: Opiskelijoille	Ei
Opiskeluhooltoryhmän kokoonpano: Psykologi	Ei
Kiusaamisen seuranta: Kirjaamalla ja tilastoimalla havaitut tapaukset	Ei
Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet: Opintojen järjestämisen suunnittelu/ajoittaminen	Ei
Kiusaamisen seuranta: Kirjaamalla ja tilastoimalla kaikki seksuaalisen häirinnän tapaukset	Ei
Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet: Järjestyssääntöjen laatiminen	Ei
Huoltajien vaikutusmahdollisuudet: Opiskelijoiden hyvinvointia koskevien tulosten käsittely	Ei
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi: Opiskeluhooltoryhmälle	Ei

Nostoja toimialojen hytetu –tavoitteiden mukaisista toimenpiteistä 2021-2025

Varhaiskasvatus ja
opetus

Liikunta- ja
kulttuuri-palvelut

Tekniset palvelut

Konserni- ja
elinvoimapalvelut

- **Sydänliiton Neuvokas Perhe toimintamallikoulutus koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle jatkunut edelleen.**
- **Liikkuva koulu –ohjelma; liikuntakoordinaattorin liikuntaneuvonta kouluilla. MOVE-prosessin kehittäminen.**
- **Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma varhaiskasvatukseen**
- **Liikunnallisen elämäntavan edistäminen perusopetuksen opetussuunnitelmaan.**
- **Unicefin Lapsiystävällinen kunta tavoitteet ja toimenpiteet asetettu ja toteutusvaihe menossa; sivistyspalveluiden koordinoima, poikkihallinnollinen toimenpide. Tunnustus tavoitteena vuonna 2027.**
- **Koulujen hyvinvointikalenterin valmistelu ja käyttöönotto.**
- **Hyvää Kasvua -hyvinvointiopetuksen opetussuunnitelma.**
- **Kiusaamisen ehkäisyn S.T.O.P. –toimintamalli ja kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli perusopetuksessa.**

Liikunta, kulttuuri ja nuorisotyö

- Taidetyöpajoja toteutettiin 468 kpl, osallistujia 7 642 hlö. Taidekasvatus tavoittaa kaikki ikäluokat ja toteutuu jalkautuvana ja paikan päällä. Näyttelyopastuksia 243 kpl. Aineen taidemuseossa on järjestetty tapahtumia 58 kpl, 6 862 osallistujaa. Näyttelyt yhteensä 5 kpl, Kaikkien syntymäpäivät-tapahtumat 6 kpl.
- Kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmisto on laajentanut Tornion kulttuuritarjontaa merkittävästi. Torniossa järjestetään yli 80 tapahtumaa. Lisäksi on kulttuuri on jalkautunut kylille ja kolmannelle sektorille.
- Liikuntapalvelut: Uimakoulut, Solekko liikkua, Liikuntaneuvonta, Soveltavaliikunta, Satsaa itseesi liikunta, Ystävänäpäivä uinti Kotiseutupäivät, Syyshässäkkä. Metka-tunnit. Kesän liikuntakerhot.
- Liikuntapaikkojen käyttöasteet korkeat
- Ikiliikkujat Solekko Tehä – hanke päättynyt. Ryhmissä kehonhallintaa, palloilua, kestävyysliikuntaa, ulkoilua, lihasvoimaharjoittelua, kehonhuoltoa, musiikkiliikuntaa sekä pelejä toteutettu.
- Vanhustenviikon tapahtumat; jokaiselle jotakin. Ilmaiset aamu-uinnit uimahallilla saivat kiitosta ikääntyneiltä
- Harrastuksiin ollut käytössä harrastuskalenteri koko ajan paremmin. Uusi Haaparannan ja Tornion yhteinen harrastuskalenteri tulossa käyttöön 2026.
- Liikenneturvallisuus nuorisolle, mopoiluun liittyvät haasteet.
- Nuorisotoimi: Vid samma hav nuorisokonsertti, retkiä ja tapahtumia koulujen loma-aikana yhteensä noin 40. Koulunuorisotyön hanke toisella asteella, nuorisotila toimintaa Putaalla, Kivirannassa ja Suensaarella, Jalkautuvaa työtä kylillä ja kerhotoiminta.

- Kuulemistilaisuudet kaava-asioihin ja tuulivoimahankkeisiin liittyen.
- Infran kunnostus; kuntalaisilla mahdollisuus omaehtoista hyvinvointia edistävään liikuntaan ja erilaisten aktiviteettien harrastamiseen mm Pohjan stadionin kehittäminen, ulkokuntosalilaitteiden hankinta.
- Lasten ja nuorten mahdollisuuksia liikunnallisiin aktiviteetteihin lisätty Kivirannan ja Hannulan koulujen piha-alueiden muutostöillä.
- Koulujen pihojen kunnostuksia käynnissä.
- Kuntalaisten Osallistuvan budjetoinnin 2025 voittajaksi äänestämän Kaakamon uimarannan kunnostus toteutettu.
- Pyöräilyreittien ja kaupunkipyöräilyn aktivoimistoimenpiteitä. Liikkumisturvallinen työpaikka toimenpiteet ja tunnustus.

- **Kaupungin hyvinvointityön rakenteet ja hyvinvointijohtaminen ovat kunnossa; hyvinvointitiedon keruun ja arvioinnin prosessit ovat toteutuneet suunnitellusti**
- **Hyvinvointikertomus on esitelty kaupunginvaltuustolle vuosittain. Tiedon pohjalta on tehty toimenpide-esitykset talousarviosuunnitteluun ja valittu tarkennukset valtuustokauden hytu – ohjelman toimenpiteisiin.**
- **Hyvinvointiryhmä on kokoontuu säännöllisesti ja hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtoryhmä ohjaa HYTETU-työtä.**
- **Osallisuusmallin kärkitoimenpide Osallistuva budjetointi; prosessi toteutettu suunnitelman mukaisesti. Osallistuvan budjetoinnin prosessia kehitetty ja uutta osallistavampaa alustaa käytetty yhteiskehittämiseen.**
- **Unescon aineeton kulttuuriperintö: nimeäminen listalle arviolta 2027, Torne Valley Dipnet Culture -hanke (Interreg Aurora) 8/2024-2/2027.**
- **Vaikuttamistoimielinten kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen hyvinvointiryhmä –yhdyspinnalla.**
- **Liikenneturvallinen työpaikka –hanke ollut kolme vuotta. Hanke loppuu 2026 syksyllä, jolloin kaupungin tavoite saada liikenneturvallinen työpaikka statuksen. Liikenneturvallisuuustyöryhmä aktiivisena toimijana kaupungin liikenneturvallisuuuteen liittyen.**

Hyvinvointialueyhteistyö

- Hyvinvointialueen ensimmäisten toimintavuosien aikana yhteistyössä ovat korostuneet yhteistoimintarakenteiden luominen, yhteisten toimintamallien kokeilut, verkostona toimimisen kehittäminen, viestintä ja järjestöavustuskäytänteiden yhteensovittaminen. Sote järjestämislain (6-7§) edellyttämät hyte-neuvottelut käytiin 4/2025. Viimeisimmät neuvottelut käyty 4/2026. Neuvottelu käytänteitä pyritty kehittämään.
- Yhteistyön tehostamiseksi hyvinvointialue on nimennyt edustajansa kaupungin hyvinvointiryhmään. Haasteena on jäsenten vaihtuminen ja osallistuminen.
- Lapin hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimiin on nimetty edustus Tornion neuvostoista kaudelle 2025-2027. Kehitetään vuosikello periaatetta ja yhteensovitetään neuvostojen kokouksia.

- **Tornion laaja yhdistyskenttä on tärkeä kumppani kaupungin hyvinvointityössä; yhdistykset järjestävät voimavaroja vahvistavaa toimintaa matalalla kynnyksellä laajalle joukolle kuntalaisia**
- **Kaupungin Järjestötreffit on järjestetty 2025**
- **Seuraparlamentti on aloittanut toiminnan 2024**
- **Viestintää yhdistyksille ajankohtaisista hyvinvointiaiheista; mm. yhdistyskoulutukset, kyselyt, avustukset. Kuullaan järjestöjä ja tehdään hytetu työtä tutuksi.**

Johtopäätökset

- Hytu -ohjelmien toteutumisen seuranta ja arviointi on toimialojen, vaikuttamistoimielinten ja työryhmien keskeistä työtä, jota HYTETU-johtoryhmä valvoo hyvinvointiryhmän tuella ja antaa tarvittaessa ohjausta työhön.
- Kerätyn tiedon ja toiminnan arvioinnin pohjalta nähdään, että hyvinvointityötä on hyvä jatkaa. Ja kehitystä hyte-kertoimessa on tapahtunut. Prosesseja tarkentamalla saadaan parannusta myös valtiosuuden hyte -lisäosan kertymään
- Hyvinvointialueyhteistyön rakenteet ovat suurelta osin sovittu ja yhteistoiminnan käytänteet ovat kehittymässä.

Esitykset hytetu –toimenpiteiden tarkennuksiksi

ikäntyneet

1. Ikääntyneiden osallistaminen toimintojen suunnitteluun
2. Avoimet kohtaamispaikat, tilat 3. sektorin toimijoille
3. Esteettömyysnäkökulman parempi ja laajempi huomioiminen

Lisäksi

- Osallisuuden vahvistaminen: asiakasraadit, kokemusasiantuntijat, lapsiparlamentti, palvelujen suunnitteluun osallistumisen mahdollisuudet
- Liikuntaneuvonta/elintapaohjaus
- Ehkäisevä päihdetyö
- Päätös ja toimintaohje ennakkovaikutusten arviointiin
- Maahanmuuttajien, erityisesti ei – pakolaisstatuksella tulleiden kotoutuminen ja osallisuus

Lapset ja nuoret

1. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen
2. Liikuntaneuvonta- ja ohjaus yhteisöille ja yksilöpalveluissa: Liikuntaneuvonnan suunnittelu ja toteutus
3. Koulujen hyvinvointikalenterin jalkautus
4. Kiusaamisen ehkäisyn toimintamallin jalkautus

**Yksityiskohtaisempaa tietoa
torniolaisten hyvinvointitilanteen
kehityksestä:**

<https://www.hyvinvointikertomus.fi/>

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>

<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>

